

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Κείμενο

Σχέσεις γονέων-εφήβων

Μελετώντας κανείς τις σχέσεις των εφήβων και των γονέων μέσα από το πρίσμα της επικράτησης ενός γενικότερου πνεύματος ελευθερίας αντιλαμβάνεται ότι ο διάλογος αποτελεί ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της ομαλής λειτουργίας της οικογένειας. Όταν οι γονείς **συζητούν** με τους εφήβους για όλα σχεδόν τα θέματα που τους απασχολούν και όταν οι τυχόν διαφοροποιήσεις ή και εντάσεις στις σχέσεις μεταξύ των μελών της οικογένειας επιλύονται με τον εποικοδομητικό διάλογο, τότε οι έφηβοι δομούν με μεγαλύτερη ευκολία και με αυτοπεποίθηση την ταυτότητά τους.

Κατ' αρχάς, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η διερεύνηση του ρόλου της μητέρας στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού. Η μητέρα αποτελεί για το παιδί, ιδίως στην εφηβική του ηλικία, το κύριο πρόσωπο αναφοράς, τη δεσπόζουσα¹ μορφή με την οποία ο έφηβος αναπτύσσει έντονη αμφίδρομη² σχέση, σχέση αλληλεπίδρασης και αλληλοσυμπλήρωσης. Η σχέση του παιδιού με τη μητέρα είναι περισσότερο συνδεδεμένη με τη φυσική και ψυχική υγεία του παιδιού για λόγους μερικώς βιολογικούς, αλλά κυρίως κοινωνικούς, καθώς η μητέρα είναι βασικός φορέας κοινωνικοποίησης.

Αντίθετα, ο ρόλος του πατέρα είναι κοινωνικά περιορισμένος. Ασφαλώς, η διαφορετική, και συνήθως μικρότερη χρονικά, εμπλοκή του πατέρα με το παιδί δεν σημαίνει ότι ο ρόλος του είναι λιγότερο σημαντικός. Ο πατέρας κατέχει σημαντική θέση στην εξελικτική πορεία του παιδιού. Η **συνεισφορά** του είναι πολύτιμη για τη διαμόρφωση της προσωπικότητας και της κοινωνικοποίησης του παιδιού. Επιπλέον, ο ρόλος του πατέρα αναδεικνύεται ιδιαίτερα καθοριστικός κατά την περίοδο της εφηβείας, τόσο για την έφηβη κόρη, στο υποσυνείδητο της οποίας καταγράφεται ως πρότυπο που θα καθορίσει τις μελλοντικές επιλογές ως προς τον σύντροφό της, όσο και για τον γιο, ως ανδρικό πρότυπο προς μίμηση.

Φυσικά, όταν και οι δυο γονείς είναι παρόντες, διαθέτουν σχεδόν ίσο χρόνο να συζητήσουν, να ελέγξουν και να εκθέσουν τις απόψεις τους

σε θέματα κυρίως επαγγελματικού προσανατολισμού. Ωστόσο, οι μητέρες είναι πιο πρόθυμες να επεκταθούν και να συζητήσουν με τους εφήβους και πιο προσωπικά τους θέματα, όπως η επιλογή φίλων ή η διασκέδασή τους. Οι έφηβοι, όμως, φαίνεται να δηλώνουν πως η άποψη του πατέρα είναι πιο **καθοριστική** σε άλλους τομείς, όπως οι θρησκευτικές και πολιτικές πεποιθήσεις. Οι περισσότερες διαφοροποιήσεις αφορούν στην παρατήρηση μιας αυξημένης αυστηρότητας κυρίως του πατέρα προς τις κόρες στον τομέα της διασκέδασης και της επιλογής φίλων.

Βέβαια στις μέρες μας, ο θεσμός της οικογένειας με τη μορφή που τον γνωρίζαμε στο παρελθόν έχει **διαφοροποιηθεί**. Δυστυχώς, ο χρόνος ενασχόλησης των γονέων με τους εφήβους είναι σαφέστατα μειωμένος σε σχέση με το παρελθόν και συνεχίζει να **μειώνεται** διαρκώς, λόγω του φόρτου εργασίας των γονέων και του πλήθους των λοιπών ενασχολήσεων. Αλλά και οι ίδιοι οι έφηβοι με τη σειρά τους, εκτός από το εξαντλητικό σχολικό ωράριο, είναι υποχρεωμένοι να ανταποκριθούν και σε ένα πλήθος ρόλων και ασχολιών, γεγονός που ελαττώνει τον ελεύθερο χρόνο για ενδοοικογενειακές διαπροσωπικές σχέσεις.

Ασφαλώς το επίπεδο και η ποιότητα της επικοινωνίας μεταξύ των γονέων επηρεάζουν άμεσα τη συναισθηματική και κοινωνική έκφραση των εφήβων. Η εκτίμηση και ο σεβασμός μεταξύ των γονέων έχουν σημαντικό αντίκτυπο και στον τρόπο έκφρασης της εκτίμησης και του σεβασμού των εφήβων, τόσο προς τους γονείς τους, όσο και προς τους άλλους συγγενείς και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Ειδικότερα, έχει παρατηρηθεί ότι η θετική συμπεριφορά του πατέρα προς τη μητέρα προσφέρει ιδιαίτερη ικανοποίηση στους εφήβους. Επομένως, αναδεικνύεται ιδιαίτερα σημαντικός ο ρόλος των γονέων στη δόμηση μιας υγιούς και δημιουργικής σχέσης με τον επαναστατημένο και σαοσιμένο έφηβο των ημερών μας.

Ε. Μακρή-Μπότσαρη. (2008). *Σύγχρονα προβλήματα εφήβων*. Αθήνα: ΕΚΠΑ-ΑΣΠΑΙΤΕ, από το διαδίκτυο (διασκευή).

1 δεσπόζουσα: κυρίαρχη

2 αμφίδρομη: αμφίπλευρη, από δύο πλευρές

ΘΕΜΑΤΑ

A1. (Μονάδες 15)

A1. Γιατί οι γονείς και οι έφηβοι, σύμφωνα με τη συγγραφέα του κειμένου, δεν επικοινωνούν αποτελεσματικά μεταξύ τους; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. (Μονάδες 10)

A2. Να επισημάνετε πέντε διαρθρωτικές λέξεις του κειμένου που συνδέουν τις παραγράφους μεταξύ τους.

(μονάδες 10)

B1. (Μονάδες 10)

B1. Να δημιουργήσετε μία πρόταση χρησιμοποιώντας καθεμιά συνώνυμη λέξη ή ισοδύναμη φράση των λέξεων με **έντονη γραφή**, με βάση τη σημασία τους στο κείμενο: **συζητούν, συνεισφορά, καθοριστική, διαφοροποιηθεί, μειώνεται.**

(μονάδες 10)

B2. (Μονάδες 15)

B2. Να δημιουργήσετε τρεις δικές σας προτάσεις με τις λέξεις των παρακάτω προτάσεων με **έντονη γραφή** (μία σε κάθε πρόταση) με την κυριολεκτική/δηλωτική ή τη μεταφορική / συνυποδηλωτική τους σημασία.

1. Οι τυχόν διαφοροποιήσεις ή και εντάσεις στις σχέσεις μεταξύ των μελών της οικογένειας επιλύονται με τον **επικοινωνιακό** διάλογο.
2. Οι έφηβοι **δομούν** με μεγαλύτερη ευκολία και αυτοπεποίθηση την ταυτότητά τους.
3. Η εκτίμηση και ο σεβασμός μεταξύ των γονέων έχουν σημαντικό **αντίκτυπο** και στον τρόπο έκφρασης της εκτίμησης και του σεβασμού των εφήβων.

(μονάδες 15)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Σύμφωνα με τη συγγραφέα τα τελευταία χρόνια ο θεσμός της οικογένειας παρουσιάζει σημαντικές αλλαγές και τα μέλη της δε συζητούν αποτελεσματικά μεταξύ τους. Αυτό οφείλεται, αρχικά, στο μειωμένο χρόνο ενασχόλησης των γονιών με τους εφήβους, λόγω των αυξημένων υποχρεώσεων επαγγελματικών και άλλων. Βέβαια και οι ίδιοι οι έφηβοι έχουν εξαντλητικά σχολικά ωράρια και καθημερινά οφείλουν να φέρουν εις πέρας ένα πλήθος ρόλων και ασχολιών, γεγονός που

μειώνει τον ελεύθερο χρόνο για μια εποικοδομητική επικοινωνία με τους γονείς.

A2. Κατ' αρχάς, Αντίθετα, Φυσικά, Βέβαια, Ασφαλώς.

B1. συζητούν= συνομιλούν

συνεισφορά= συμβολή

καθοριστική= καταλυτική

διαφοροποιηθεί= αλλάξει

μειώνεται = αμβλύνεται

Προτάσεις

- Οι έφηβοι **συζητούν** όλο και λιγότερο με τους γονείς τους για τα προβλήματα που τους απασχολούν.
- Η **συμβολή** του προπονητή στη νίκη της ομάδας ήταν αναμφισβήτητη.
- Οι γονείς ασκούν **καταλυτική** επιρροή στη διαμόρφωση της προσωπικότητας των παιδιών τους.
- Το τελευταίο διάστημα η στάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης απέναντι στην Ελλάδα έχει **αλλάξει** και είναι πιο ευνοϊκή.
- Η κοινωνική αντίθεση **αμβλύνεται** με τη λήψη νέων μέτρων από την κυβέρνηση.

B2.

- Οι προτάσεις του μαθητικού συμβουλίου για τα προβλήματα του σχολείου ήταν **εποικοδομητικές** και θα ληφθούν σοβαρά υπόψη από τον διευθυντή.
- Μετά την πυρκαγιά στη δασική έκταση **δομούνται** συνεχώς αυθαίρετα σπίτια.
- Η άριστη επίδοσή του στο σχολείο είχε θετικό **αντίκτυπο** στην ψυχολογία του.